

Social Work & Education

©SW&E. 2024

УДК 378.1:174: 615.1

DOI: 10.25128/2520-6230.24.1.6

Оксана ТКАЧУК,

доктор філософії, завідувачка кафедри, КЗВО «Рівненська медична академія» Рівненської обласної ради, Україна;
tkachuk.o.m@rma.edu.ua

ORCIDiD ID: 0000-0002-1907-3408

Аліна ДЕЙНЕКА,

доктор філософії, завідувачка відділення Фаховий медичний коледж КЗВО «Рівненська медична академія» Рівненської обласної ради, Україна;
ukr_alina@yahoo.com

ORCID ID: 0000-0003-3765-9290

Тетяна НЕСТЕРУК,

доктор філософії, Фаховий медичний коледж КЗВО «Рівненська медична академія» Рівненської обласної ради, Україна;

nesteruk.t.m@rma.edu.ua

ORCIDiD: 0000-0002-0447-9026

Статус статті:

Отримано: січень 03, 2024

1-шерезензування: лютий 07, 2024

Прийнято: березень 30, 2024

Ткачук, О., Дейнека, А., Нестерук, Т. (2024).

Сучасні тенденції підготовки фахівців фармацевтичної галузі крізь призму деонтологічних та професійних стандартів. *Social Work and Education*, Vol. 11, No. 1. pp. 75-83. DOI: 10.25128/2520-6230.24.1.6

СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ ФАРМАЦЕВТИЧНОЇ ГАЛУЗІ КРІЗЬ ПРИЗМУ ДЕОНТОЛОГІЧНИХ ТА ПРОФЕСІЙНИХ СТАНДАРТІВ

Анотація. У статті зацентрована увага на необхідності дослідження сучасних тенденцій підготовки фахівців фармацевтичної галузі крізь призму деонтологічних та професійних стандартів, оскільки аналіз наукових джерел засвідчив недостатній рівень розробленості даного питання. Встановлено, що на сучасну систему професійної підготовки майбутніх фахівців фармацевтичної галузі вплинули зміни, яких зазнала галузь із здобуттям Україною незалежності: значне скорочення асортименту й обсягів виробництва фармацевтичної продукції вітчизняного виробництва, зорієнтованість на європейські стандарти професійної підготовки фахівців, дотримання етичних принципів роботи фахівців фармацевтичної галузі. Зазначено, що Україні базовим нормативним регулятором професійної етики фармацевта став прийнятий у 2010 році Етичний кодекс фармацевтичних працівників України, однак подальший розвиток міжнародного законодавства вимагає адаптації вітчизняної системи фармацевтичної освіти до його вимог. У статті проаналізовані ключові нормативні документи, які визначають деонтологічні та професійні стандарти підготовки фахівців фармацевтичної галузі, які призначені для самооцінки та моніторингу, виявлення недоліків, стратегічного планування та покращення процесу освіти на державному рівні надавачами фармацевтичної освіти різних рівнів. Сучасними тенденціями підготовки фахівців фармацевтичної галузі визначено: спрямованість на підвищення престижу професії фармацевта, підвищення її статусу та покращення іміджу в суспільстві; дотримання високих стандартів професійної поведінки фахівців фармацевтичної галузі; посилення пацієнто та клієнтоорієнтованості професійної діяльності у галузі фармації, що відповідає сучасним вимогам деонтологічних і професійних стандартів щодо перенесення акцентів із суб'єктно-об'єктної взаємодії в площині фахівець-клієнт пацієнт на суб'єктно-суб'єктну; зміцнення професійної автономії фармацевтів серед інших фахівців системи охорони здоров'я.

Ключові слова: професійна підготовка, фахівці фармацевтичної галузі, тенденції розвитку, деонтологія, етика, професійний стандарт.

ВСТУП

Динамічний розвиток фармацевтичної галузі в Україні тісно пов'язаний з підготовкою кваліфікованих кадрів, що, у свою чергу, вимагає модернізації освітніх програм вищої професійної освіти відповідно до професійних та деонтологічних стандартів фармацевтичної освіти. Сучасний фармацевт має відповідати усім вимогам сучасного ринку праці, бути компетентним, адаптивним, соціально гнучким і готовим до постійного самовдосконалення та професійного зростання. Розуміння тенденцій розвитку сучасної фармацевтичної освіти є базою для подальшої модернізації та вдосконалення системи підготовки фахівців із фармації відповідно до стандартів.

АНАЛІЗ ОСТАННІХ ДОСЛІДЖЕНЬ І ПУБЛІКАЦІЙ

Дослідження особливостей становлення та розвитку вітчизняної та зарубіжних систем підготовки фахівців фармацевтичної галузі є доволі численними у сучасній науковій літературі. Так, В. Сліпчук аналізує розвиток системи професійної підготовки фахівців фармацевтичної галузі упродовж ХХ-ХХІ ст., виокремлюючи п'ять історичних етапів цього процесу. В основу авторської періодизації покладені простежені науковицею зміни в організаційно-інституційному розвитку професійної підготовки фахівців фармацевтичної галузі крізь призму суспільних трансформацій, економічних, політичних та освітніх реформ (Сліпчук, 2018). Зарубіжний досвід підготовки фармацевтів представлений у наукових дослідженнях Л. Клос, які актуалізують потребу оновлення традиційної системи підготовки фахівців фармацевтичної галузі відповідно до вимог світових освітніх і професійних стандартів (Клос, 2019). Етичні та деонтологічні засади професійної діяльності фармацевта досліджують В. Малий, З. Сафіуліна, М. Кобець, Б. Самборський. У дослідженнях Ю. Шафранської представлений глибокий термінологічний аналіз деонтологічної культури майбутніх фармацевтів, описані методологічні підходи та схарактеризовані педагогічні умови, критерії та рівні сформованості деонтологічної культури майбутніх фармацевтів (Шафранська, 2016). І. Пельо, Т. Рева, І. Ніженковська, Н. Козак, Л. Коновалова зазначають, що на розвиток системи підготовки фахівців впливають загальні тенденції розвитку фармацевтичної галузі, серед яких: дотримання етичних принципів роботи фахівця фармацевтичної галузі, зорієнтованість на європейські стандарти якості надання фармацевтичних послуг, розвиток національної системи виробництва лікарських препаратів (Пельо та ін., 2020). Водночас, не знаходимо системних наукових досліджень, де б увиразнювалися тенденції підготовки фахівців фармацевтичної галузі саме крізь призму деонтологічних та професійних стандартів.

МЕТОЮ СТАТТІ є виокремлення основних тенденцій розвитку системи підготовки фахівців фармацевтичної галузі крізь призму деонтологічних та професійних стандартів.

МЕТОДОЛОГІЯ ДОСЛІДЖЕННЯ

Для досягнення поставленої мети та завдань дослідження нами застосовувалися методи аналізу наукових джерел, порівняння, узагальнення, синтезу для уточнення ключових тенденцій розвитку системи підготовки фахівців

фармацевтичної галузі, сформованих у процесі історичного розвитку галузі та впровадження деонтологічних та професійних стандартів.

ОСНОВНА ЧАСТИНА

Україна, яка прагне стати частиною європейського співтовариства, йде шляхом послідовних освітніх реформ, які ґрунтуються на розумінні тісної кореляції між системою освіти та ринком праці, коли роботодавці розробляють і встановлюють вимоги до спеціалістів визначених професій через затвердження професійних стандартів. Фармацевтична галузь не є винятком.

В. Сліпчук, аналізуючи становлення та розвиток системи професійної підготовки фармацевтів в історичному розрізі й беручи за основу критерії порівняння стану розвитку системи професійної підготовки фахівців фармацевтичної галузі в Україні у різні періоди становлення – соціальний; інституціональний, змістовий – виокремлює ряд загальних тенденцій професійної підготовки фахівців фармацевтичної галузі, серед яких: гендерна рівність майбутніх фахівців; рівний доступ до освіти незалежно від соціокультурних особливостей індивіда (етнічне походження, віросповідання тощо); популяризація та підвищення статусу професії фармацевта в суспільстві; урізноманітнення типів закладів, де здійснюється професійна підготовка фахівців, та зростання їх кількості; вдосконалення методів та організаційних форм професійної підготовки фармацевтів; поглиблення практичного спрямування освітнього процесу при підготовці фахівців фармацевтичної галузі (Сліпчук, 2018, 45).

Зміст сучасної професійної підготовки майбутніх фахівців фармацевтичної галузі відображає ті зміни, яких зазнала галузь із здобуттям Україною незалежності: значне скорочення асортименту й обсягів виробництва фармацевтичної продукції вітчизняного виробництва, зорієнтованість на європейські стандарти професійної підготовки фахівців, дотримання етичних принципів роботи фахівців фармацевтичної галузі.

Професійна діяльність фармацевта базується на етичних та деонтологічних засадах, а його професійні компетенції включають знання принципів етики та деонтології, а також розуміння соціальних наслідків професійної діяльності. Основи деонтології фармацевтичної діяльності були закладені у 60-70-ті роки ХХ ст. В Україні базовим нормативним регулятором професійної етики фармацевта став прийнятий у 2010 році Етичний кодекс фармацевтичних працівників України, який є «сукупністю норм фармацевтичної етики і деонтології поведінки фармацевтичних працівників у процесі надання кваліфікованої, якісної, доступної та своєчасної фармацевтичної допомоги населенню, спрямованих на формування довіри до професійної діяльності провізорів і фармацевтів та підвищення статусу й іміджу фармацевтичної професії у суспільстві... Професійна етика фармацевтичного працівника ґрунтується на принципах законності, професіоналізму та компетентності, об'єктивності та чесності, партнерства та незалежності, гуманності, конфіденційності та індивідуального підходу до кожного пацієнта» (Етичний кодекс фармацевтичних працівників України, 2010). Етичний кодекс розроблений з урахуванням офіційних документів Всесвітньої організації охорони здоров'я (World Health Organization), Міжнародної фармацевтичної федерації (International Pharmaceutical Federation), Міжнародної

медичної асоціації (World Medical Association), фармацевтичної групи Європейського Союзу (Pharmaceutical Group of the European Union); він базується на Конституції України, Цивільному кодексі України, законах України «Основи законодавства України про охорону здоров'я», «Про лікарські засоби», «Про захист прав споживачів», «Про рекламу» та інших нормативно-правових актах України. У Столітній Декларації (Centennial Declaration) у 2012 році Міжнародна фармацевтична федерація (надалі – МФФ) та її 127 організацій-членів взяли на себе зобов'язання заохочувати фармацевтів і дослідників у галузі фармації дотримуватись найвищих стандартів професійної поведінки, визнаючи за головний пріоритет служіння інтересам пацієнтів та суспільства в цілому.

У 2014 МФФ схвалила Заяву про професійні стандарти МФФ – Кодекси етики для фармацевтів, розроблені, щоб створити основу для національних кодексів етики. У Заяві наголошується, що:

1. У кожній країні асоціації фармацевтів розробляють або підтримують розробку компетентними органами оновленого Кодексу етики відповідно до міжнародного та вітчизняного законодавства.

2. Заохочується розробка міждисциплінарних кодексів етики, якщо для цього існують можливості.

3. У кожній країні заклади фармацевтичної освіти мають базувати свою діяльність на положеннях Кодексу етики, принципах поваги до автономії людини, доброзичливості, нешкідливості та справедливості щодо усіх суб'єктів освітнього процесу.

4. Зобов'язання фармацевтів, формалізовані в етичних кодексах:

- діяти чесно та порядно у стосунках із споживачами, пацієнтами та особами, які за ними доглядають, іншими медичні працівниками, включаючи фармацевтів; уникати поведінки чи діяльності, яка може згнєбити професію або підірвати довіру суспільства до професії;

- забезпечити, щоб серед пріоритетів професійної діяльності були безпека, добробут та інтереси отримувачів послуг;

- завжди діяти професійно, відповідно до наукових принципів та професійних стандартів, у тому числі розроблених МФФ;

- співпрацювати з колегами, іншими медичними працівниками, споживачами, пацієнтами, опікунами та іншими учасниками системи охорони здоров'я для забезпечення найвищої якості медичної допомоги як для окремих осіб, так і для суспільства в цілому, завжди враховуючи обмеження наявних ресурсів і принципи справедливості;

- поважати та захищати конфіденційність отриманої інформації про пацієнта, пам'ятати, що така інформація розкривається лише за інформованої згоди або відповідно до чинного законодавства та нормативних актів;

- поважати права пацієнтів/клієнтів, визнавати та поважати соціокультурні відмінності, переконання та цінності пацієнтів/клієнтів, опікунів та інших медичних працівників, особливо у випадку конфлікту з власними моральними або релігійними переконаннями;

- дотримуватися законодавства та прийнятих кодексів і стандартів в наданні всіх професійних послуг і фармацевтичних продуктів, а також забезпечувати цілісність ланцюга постачання ліків;

- гарантувати, що фармацевти підтримуватимуть свою компетентність шляхом постійного професійного розвитку (FIP statement of professional standards, 2014).

- Результатом співпраці світової фармацевтичної спільноти щодо глобальної візії розвитку системи підготовки фахівців для фармацевтичної галузі стали опубліковані МФФ у 2016 р. рекомендації «Трансформація трудових ресурсів, їх розвиток та освіта: системи, інструменти та навігація» («Transforming Our Workforce. Workforce development and education: Systems, tools and navigation»), які визначили 13 цілей підготовки фармацевтичних кадрів у світовій системі охорони здоров'я. Документ також містить докладні описи інновацій та інструментів розвитку трудових ресурсів галузі, які використовуються для надання країнам-учасникам допомоги у трансформації фармацевтичної освіти та створення гнучких та адаптивних трудових ресурсів, здатних протистояти викликам, які постають перед системою охорони здоров'я у новому тисячолітті. У 2017 р. були опубліковані рекомендації щодо трансформації власне системи фармацевтичної освіти «Трансформація фармацевтичної освіти та фармацевтичних наук у контексті розвитку трудових ресурсів» («Transforming Pharmacy and Pharmaceutical Sciences Education in the Context of Workforce Development»), які стали підсумком роботи Всесвітньої конференції МФФ з фармацевтичної освіти та фармацевтичних наук. Дані рекомендації мають стати орієнтиром для самооцінки та моніторингу, виявлення прогалин, стратегічного планування та вдосконалення процесу освіти на державному рівні та на рівні постачальників освіти (Transforming Pharmacy and Pharmaceutical Sciences Education in the Context of Workforce Development, 2017).

Сучасні професійні стандарти фармацевтичної освіти базуються на рекомендаціях МФФ щодо фармацевтичної освіти – «Nanjing Statements», які призначені для самооцінки та моніторингу, виявлення недоліків, стратегічного планування та покращення процесу освіти на державному рівні надавачами фармацевтичної освіти різних рівнів. Усі положення згаданого документу згруповані у 8 кластерів. Закцентуємо увагу на тих аспектах, які стосуються власне професійної підготовки та деонтології фармацевтичних кадрів:

1. Глобальна візія.

Професійна освіта має охоплювати підготовку фахівців усіх існуючих професій у галузі із врахуванням актуального стану та майбутніх тенденції у наданні медичних послуг, розвитку фармацевтичної промисловості тощо. Зміст професійної підготовки має бути збалансованим, а випускники повинні володіти необхідними етичними та професійними навичками для забезпечення відповідального застосування лікарських засобів, їх розробки, виробництва та постачання.

2. Професійні навички.

Має бути встановлений баланс між теоретичною та практичною підготовкою фармацевтичних кадрів, обов'язковими є навчання та тренінги для розвитку етичної компетентності фармацевтів у науковій та клінічній практиці. Система підготовки фармацевтів має передбачати можливості для міждисциплінарного навчання. Професійна комунікація, навчання упродовж усього життя та критичне мислення мають бути основними компетенціями

науковців та практиків у галузі фармації. Фармацевтична освіта має враховувати необхідність співпраці та професійної взаємодії фармацевтів з іншими фахівцями охорони здоров'я та науковцями у медичній, науковій та соціальній галузях.

3. Набір студентів.

4. Базова підготовка та лідерство.

Підготовка фахівців із фармації включає процес навчання та розвитку необхідних якостей у студентів із націленістю на підготовку клінічних, наукових, академічних та професійних лідерів. Підготовка майбутніх фармацевтів повинна передбачати можливості для самоосвіти, навички з якої необхідні для продовження професійного розвитку фахівця після завершення навчання.

5. Емпірична освіта.

Емпіричні освітні програми – це можливість для студентів поступово напрацьовувати фармацевтичну практику та дослідницькі навички у різних життєвих ситуаціях. Емпірична освіта має сприяти розвитку критичного мислення та готовності до вирішення проблем, пов'язаних з розробкою та застосуванням лікарських засобів. Майбутні фармацевти повинні мати можливість брати участь у стажуваннях з урахуванням цілей навчання з відповідним контролем та керівництвом, мати можливість широкої практики у різних соціокультурних та медичних умовах, з різними групами клієнтів/пацієнтів.

6. Ресурси та академічний персонал.

Заклади освіти мають підтримувати та заохочувати участь викладачів, студентів та адміністративний персонал у вітчизняній та міжнародній фармацевтичній діяльності.

7. Забезпечення якості освіти.

Фармацевтична освіта має здійснюватись на основі програми підвищення її якості, із врахуванням стандартів та критеріїв для вимірювання, моніторингу, управління та покращення якості наданих освітніх послуг через зворотній зв'язок від студентів та випускників, викладачів, керівників, роботодавців та професійних організацій. Система акредитації повинна базуватися на оприлюднених стандартах, розроблених та прийнятих за участю усіх зацікавлених сторін.

8. Неперервний професійний розвиток.

Неперервний професійний розвиток є невід'ємним компонентом підготовки фахівців фармацевтичної галузі, має бути обов'язковим як для фахівців-практиків, так і для тих, хто працює в академічному чи науковому сегментах. Заклади освіти мають підтримувати та сприяти неперервному професійному розвитку співробітників для відповідності міжнародним стандартам та практикам (Nanjing Statements, 2017).

Загалом, глобальна візія підготовки фахівців фармацевтичної галузі має базуватись на міжнародній співпраці та взаємодії між усіма зацікавленими сторонами на основі аналізу існуючих потреб, викликів та стратегій розвитку фармацевтичної галузі.

ВИСНОВКИ

Аналізуючи сучасні професійні та деонтологічні стандарти у підготовці фармацевтів можемо стверджувати, що визначальними тенденціями

фармацевтичної освіти є її спрямованість на підвищення престижу професії фармацевта, підвищення її статусу та покращення іміджу в суспільстві; дотримання високих стандартів професійної поведінки фахівців фармацевтичної галузі; посилення пацієнто та клієнтоорієнтованості професійної діяльності у галузі фармації, що відповідає сучасним вимогам деонтологічних і професійних стандартів щодо перенесення акцентів із суб'єктно-об'єктної взаємодії в площині фахівець-клієнт пацієнт на суб'єктно-суб'єктну; зміцнення професійної автономії фармацевтів серед інших фахівців системи охорони здоров'я.

ПЕРСПЕКТИВИ ПОДАЛЬШИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Перспективи подальших наукових розвідок вбачаємо у поглибленому аналізі зарубіжного досвіду модернізації систем підготовки фахівців фармацевтичної галузі для адаптації його до вітчизняних умов.

ЛІТЕРАТУРА

Етичний кодекс фармацевтичних працівників України. Retrieved from: https://nuph.edu.ua/wp-content/uploads/2015/04/etichnij_kodeks_pharm_pratsivnik.pdf

Клос, Л. (2019). Тенденції професійної підготовки фахівців фармацевтичної галузі. Педагогічні науки, 142, 106–116.

Сліпчук, В. (2018). Професійна підготовка фахівців фармацевтичної галузі в Україні у ХХ – на початку ХХІ століття: системний аналіз тенденцій. Освітологія, 7, 44–48. <https://doi.org/10.28925/2226-3012.2018.7.4448>

Пельо, І., Рева, Т., Ніженковська, І., Козак, Н., Коновалова, Л. (2020). Тенденції професійної підготовки фахівців із фармації в Україні. Медичні перспективи, 25, (3), 4–8. <https://doi.org/10.26641/2307-0404.2020.3.214543>

Шафранська, Т.Ю. (2016). Основні дефініції деонтологічної культури майбутніх фармацевтів. Вісник Житомирського державного університету ім. І. Франка, 2 (84), 129–134.

FIP statement of professional standards. Codes of ethics for pharmacists. Retrieved from: <https://www.fip.org/file/1586>

Nanjing Statements. Statements on Pharmacy and Pharmaceutical Sciences Education (2017). Retrieved from: <https://www.fip.org/files/content/pharmacy-education/fip-education/nanjing-statements.pdf>

Transforming Pharmacy and Pharmaceutical Sciences Education in the Context of Workforce Development. Retrieved from: <https://www.fip.org/file/1387>

CURRENT TRENDS OF TRAINING SPECIALISTS IN THE PHARMACEUTICAL INDUSTRY THROUGH THE PRISM OF ETHICAL AND PROFESSIONAL STANDARDS

Oksana TKACHUK, PhD, Head of the department of Chemistry and Pharmaceutical Disciplines, Municipal Institution of Higher Education «Rivne Medical Academy», Rivne, Ukraine; tkachuk.o.m@rma.edu.ua

Alina DEINEKA, PhD, Head of the department «Pharmacy», Municipal Institution of Higher Education «Rivne Medical Academy», Rivne, Ukraine; ukr_alina@yahoo.com

Tetiana NESTERUK, PhD, Head of the cycle commission of pharmaceutical disciplines, Municipal Institution of Higher Education «Rivne Medical Academy», Rivne, Ukraine; nesteruk.t.m@rma.edu.ua

Abstract. *The article focuses attention on the need to research modern trends in the training of pharmaceutical industry specialists through the prism of deontological and professional standards. It was established that the modern system of professional training of future specialists in the pharmaceutical industry was influenced by the changes that the industry underwent after Ukraine gained independence: a significant reduction in the range and volume of production of domestic pharmaceutical products, orientation towards European standards of professional training of specialists, compliance with the ethical principles of the work of pharmaceutical specialists. It is noted that the Code of Ethics of Pharmaceutical Workers of Ukraine became the basic regulatory regulator of pharmacist professional ethics in Ukraine, but the further development of international legislation requires adaptation of the domestic pharmaceutical education system to its requirements. The article analyzes the key normative documents that determine the deontological and professional standards for the training of pharmaceutical industry specialists. Modern trends in the training of specialists in the pharmaceutical industry are defined as: the focus on increasing the prestige of the pharmacist profession, raising its status and improving its image in society; compliance with high standards of professional behavior of pharmaceutical industry specialists; strengthening of patient- and client-oriented professional activity in the field of pharmacy, which meets the modern requirements of deontological and professional standards regarding the transfer of emphasis from subject-object interaction in the specialist-client-patient plane to subject-subject interaction; strengthening the professional autonomy of pharmacists among other specialists of the health care system.*

Key words: *professional training; specialists of the pharmaceutical industry; development trends; deontology; ethics; professional standard.*

References

Code of ethics of pharmaceutical workers of Ukraine. https://nuph.edu.ua/wp-content/uploads/2015/04/etichnij_kodeks_pharm_pratsivnik.pdf. (in Ukrainian).

Klos, L. (2019). Trends in professional training of pharmaceutical industry specialists. *Pedagogical sciences*, 142, 106–116. <https://doi.org/10.31392/NZ-npu-142.2019.12>. (in Ukrainian).

Slipchuk, B. (2018). Professional training of specialists in the pharmaceutical industry in Ukraine in the 20th – at the beginning of the 21st century: a systematic analysis of trends. *Osvitologia*, 7, 44–48. <https://doi.org/10.28925/2226-3012.2018.7.4448>. (in Ukrainian).

Pelo, I., Reva, T., Nizhenkovska, I., Kozak, N., Konovalova, L. (2020). Trends in professional training of pharmacy specialists in Ukraine. *Medical perspectives*, 25, (3), 4–8. <https://doi.org/10.26641/2307-0404.2020.3.214543>. (in Ukrainian).

Shafranska, T.Yu. (2016). Basic definitions of deontological culture of future pharmacists. *Bulletin of Zhytomyr State University named after I. Franko*, 2 (84), 129–134. (in Ukrainian).

FIP statement of professional standards. *Codes of ethics for pharmacists*. Retrieved from: <https://www.fip.org/file/1586>

Nanjing Statements. Statements on Pharmacy and Pharmaceutical Sciences Education (2017). Retrieved from: <https://www.fip.org/files/content/pharmacy-education/fip-education/nanjing-statements.pdf>

Transforming Pharmacy and Pharmaceutical Sciences Education in the Context of Workforce Development. Retrieved from: <https://www.fip.org/file/1387>

Article history:

Received: January 03, 2024

1st Revision: February 07, 2024

Accepted: March 30, 2024